

УДК 657:658.115(094.4)

**Артюх Оксана,
Трифоновна Ольга**

Одеський національний економічний університет

БЮДЖЕТНИЙ ОБЛІК ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ: НОРМАТИВНА АДАПТАЦІЯ

На формування бухгалтерського обліку в бюджетних установах впливають певні чинники загальноекономічного, соціального, податкового характеру. Якість інформації, яка необхідна для прийняття ефективних оперативних, тактичних і стратегічних рішень, залежить від оптимальної і раціональної організації обліку суб'єктами господарювання, яка має забезпечувати перш за все збереження державного майна і основних засобів.

Основними цілями обліку основних засобів в бюджетних установах є:

- визначення, оцінка об'єктів основних засобів;
- систематизація облікових даних основних засобів на рахунках бухгалтерського обліку;
- підвищення ефективності їх використання;
- дієвий внутрішньогосподарський контроль.

Первісне формування складу основних засобів бюджетних установ здійснює держава за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів.

Основні засоби - це матеріальні активи, які утримуються установою для використання їх у виробництві/діяльності або при постачанні товарів, для виконання робіт і надання послуг, для досягнення поставленої мети та/або задоволення потреб установи, або здавання в оренду іншим особам і використовуються, за очікуванням, більше одного року.

До складу основних засобів установи відображається в системі Плану рахунків бюджетних установ з дотриманням вимог Порядку застосування цього Плану рахунків. Для обліку основних засобів призначений рахунок 10 «Основні засоби» в розрізі відповідних

субрахунків.

Основні засоби зараховують на баланс за первісною вартістю, яка визначається залежно від джерел надходження.

Первісною вартістю об'єкта основних засобів, придбаного за плату, є сума, сплачена постачальникам з урахуванням окремих обмежень.

Так, первісною вартістю об'єкта основних засобів, отриманого у результаті обміну на інший актив, є залишкова вартість переданого об'єкта основних засобів. Якщо залишкова вартість переданого об'єкта основних засобів дорівнює нулю, то первісною вартістю отриманого об'єкта основних засобів є його справедлива вартість на дату оприбуткування.

Первісною вартістю об'єкта основних засобів, отриманого безоплатно у випадках, передбачених законодавством, є первісна (переоцінена) вартість, за якою основні засоби обліковувалися у сторони, що їх передала, з урахуванням нарахованої суми зносу за повну кількість календарних місяців перебування їх в експлуатації.

Всі видатки, понесені бюджетною установою, що не включаються до первісної вартості об'єкта основних засобів, відносяться до складу видатків установи та відображаються на рахунках 8 класу.

При надходженні основних засобів важливим є правильне віднесення їх до відповідної групи, визначення строку корисного використання та річних норм зносу.

На сучасному етапі відбулися нормативні зміни при веденні обліку індексації первісної (переоціненої) вартості груп необоротних активів, яка може проводитися за самостійним рішенням керівника установи. Індикація первісної (переоціненої) вартості груп необоротних активів (крім об'єктів житлового фонду) проводиться протягом I кварталу наступного звітнього року у порядку, визначеному нормами Податкового кодексу України.

Достовірність та якість бюджетного обліку основних засобів залежить від його відповідності законодавчо-правовим нормам, бухгалтерським стандартам у бюджетній сфері. Також важливим питанням є правильність застосування плану рахунків та відображення їх кореспонденції при обробці документів по операціям з основними засобами.

Адаптація бюджетного законодавства у сфері обліку основних засобів до світових стандартів є перспективою подальших досліджень.